

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKE: EGY HÓRA 3 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRÓNÓVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓPÁLYA: HÁC-UTCA 4.

A demarkációs vonal

Debrecen, december 26.

A demarkációs vonalat az entente állapította meg, mert hiszen a fegyverszüneti feltételeket egyszerűen ideadták, hogy fogadjuk el és a demarkációs vonalak ezekből a feltételekből kanyarodtak ki. És most az entente adja meg a jogot a románoknak, hogy ezt a demarkációs vonalat is átlépjék. — Egyszóval azt mondja Vyx alezredes ur az entente nevében, csináljatok a magyarokkal, amit akartok.

Keserű karácsony volt ez a mostani. Az embernek elkeseredik a szájában a karácsonyi ebéd ize és elszorult szívvel lesi, várja a holnapot, mit hoz újra valami újabb keserűt.

Éppen időszerű volt Debrecen népének mai megnyilatkozása, tiltakozása, fájdalmas tiltakozása, hogy a románok Debrecenbe, ebbe a színmagyar városba is betegye a lábát, hogy ezt is „megszálja.”

Román vidékek messze fekszenek tőlünk Biharban, Szatmárban, Szilágyságban, a rendet főtartjuk magunk és hadi jelentőségünk semmi. Mégis meg kell ezt a várost is szállani? Vagy csak azért kell ez a megszállás, hogy még jobban érezzük a legyőzöttek keserű érzését. Hogy e keserű érzésből fakadó keserű fa minél nagyobbra nőjön a lelünkben? És azért kell, mert van még tavaszig mit enniük és ezt sokallják? Gazdaságilag össze akarnak préselni bennünket minél kisebb területre, hogyha meg nem lehetett ölni minket fegyverrel, elpusztuljunk a gazdasági föntkretételben?

Lehet, minden lehet. De hiszen ezt valamikor Ausztria évtizedekig próbálta és nem sikerült. Azt hiszik, hogy ez most sikerülni fog. Nem fog sikerülni. Nem szabad sikerülnie A debreceni tiltakozás, nemcsak a jogtalanság ellen jogaink föntartása, hanem büszke kemény szó, hogy megállunk és megéltünk mindenki ellenére. Keményre fog acélozni bennünket a jogtalanságok ostorcsapásai alatt kiállott szenvedés és ilyen acélkeményen fogunk megélni. De fogunk.

Mert az ezeréves Magyarország ellent fog és tud állani minden ellenségnek, az ententének, a románnak, csehnek. És ha kell újra kezdünk építeni egy új ezeréves Magyarországot a régi helyett, amelyet most elnyeléssel fenyeget az ellenséges tenger.

Az entente megengedte a románoknak a demarkációs vonal átlépését

Az idegen csapatok inváziója

A hadügyminisztérium sajtóosztálya jelentette az ország területén levő idegen csapatok helyzetéről:

Délszláv csapatok a fegyverszüneti egyezmény megsértésével a Muraközbe bevonultak.

A Muraközbe bevonult délszláv csapatok a fegyverszüneti egyezmény újabb megsértésével megszállták a Mura északi partján levő Alsólendvát. — A Muraközbe megerősítés érkezett számukra. Egyébként a helyzet változatlan.

A román parancsnok kihirdette az ostromállapotot Kolozsváron

Kolozsvár, december 26. Neculcea tábornok, a megszálló román csapatok parancsnoka, karácsony napján magyar és román nyelvű kiáltványt bocsátott ki Kolozsvár lakosságához, melynek szövege azonos az ostromállapotot kihirdető falragaszokkal. A tábornok eltiltja a magyar lakosság gyűléseit és összejöveteleit. Háromnál több embernek nem engedi meg az utcán járását. A csoportosulásokat eltiltja. Életbeieptették a hírlap-, telefon- és távirócénzurát is. A budapesti lapokat is előzetes cenzura alá vették.

Debrecenre is megszállják a románok

Budapest, december 26. A francia hadsereg parancsnoksága nevében Vyx alezredes átiratot intézett a magyar fegyverszüneti bizottsághoz, melyben közli, hogy a román főparancsnokság felhatalmazást nyert a demarkációs vonal átlépésére. Hangsúlyozza azonban, hogy a megszállás csak ideiglenes és addig tart, amíg a francia csapatok megérkeznek. A románok ideiglenesen meg fogják szállani Kolozsvárt, Dést, Szatmárt, Nagyváradot, Nagybányát, Aradot, Margittát és Máramarosszigetet. Szó van Debrecenről, mint fontos stratégiai pontnak megszállásáról is.

A szerbek Csáktornyát megszállták

Budapest, december 26. A hadügyminisztériumhoz ma reggel jelentés érkezett arról, hogy a szerb hadsereg felszárad lovassága és gyalogsága ma reggel Varasdról Csáktornyára bevonult. A csapatok megszállták a várost, de a közigazgatást az eddigi vezetés alatt hagyták. A parancsnok kihirdette, hogy senkinek sem lesz bántódása.

Magyar munkások a román katonák ellen

Marosújvár, december 26. Tegnap összejövetelre került a sor az itteni bányamunkások és a román megszálló katonák közt, akiknek parancsnoka a munkások napidíját négy koronára szállította le. A bányászok körülfogták a reguláris román csapatokat, mire azok nagyrésze kerekelt oldott.

A románok bevonultak Nagyszebenbe

Nagyszeben, december 26. A Dacia jelentette: Tegnap megérkezett Nagyszebenbe Mosoni tábornok vezérkaráya. A lakosság a románokat nagy ünneppel fogadta. A város fel volt lobogóva. Ma egy román ezred és nagyszámú román tüzérség érkezett a városba.

Katonák karácsonya

Ünnep a 3-as honvédek és a 39-esek Katona-Otthonában

A debreceni 3-as honvédek és a 39-esek lakományában berendezett katona otthon helységeiben meleg, kedves karácsonyestet rendezett a egénység részére a debreceni Katona Otthon.

A 3-as honvédeknel a diszteremben, ahol teljes számban megjelent az ezred legénysége és tisztikara, valamint igen sok vendég is, délután fél öt órakor kezdődött meg az ünnepély. A karácsonyán meggyújtották a gyertyákat s a jelen voltak Kis Béla zenekarának kísérete mellett elénekelték a Himnuszot, amely után Sipos Aladár alezredes, majd Ungár Sándor honvéd, majd a Kossuth-nóta és néhány kurucnóta után Braun Mihály őrmester beszélt. Handler Gyula kormánybiztos-főispán hatalmas, lelkes beszédet mondott s a krisztusi szeretetre, mint a kiakaduló világfölfogás alapjára mutatott rá.

Ferenczy Gyula dr. egyetemi tanár, a központi Katona Otthon igazgatója szintén lelkes beszédet mondott s üdvözölte a magyar közársaság katonáit.

A beszédek után kabaré következett, a melyben a debreceni színtársulat tagjai vettek részt s mulattatták a katonákat, akik pompásan szórakoztak. Ezután kávé, kalácsot, cigarettát osztottak ki a legénység között, majd kezdeté vette a tombolajáték.

A honvédlaktanyában lefolyt ünnepség rendezői a következő sorok közlését kérték:

Az ünnepély impozáns tételében közreműködő összes művésznőknek, művészeknek, uraknak és külön Heltai Jenő színiigazgató ur-

NY
NYEL
ICA

magyar
yar re-
, hatal-
magyar-
lig még
riült. —
nk alatt
atti tűz
vissza
Am ve-

tesítése

temyí-
nányok
össze.
meny-
terüle-
l átén-
águ te-

azt is
minisz-
a, hogy
s meg-
zetközi

lmezte-
ák me-
hogy
nát. A
hogy
csapa-
ozsony
k a né-
ókal ne
zsidó
támo-

ak
elfalván
szelitet-
csapa-
sán ma
tegszáll-
állomá-
érintke-

areféd
szok minden
múzeumban
3. fél 6. és 8 ó.ikor.

URANIA
Művészi színielőadások
December 27-28-29.

Aphrodite
színelőadás
6 felvonásban
Főszereplők:
Góth Annie
Kornay Albert

APOLLO
Művészi színielőadások
December 27-28-29.

A kétlelkű asszony
4 felvonásban.
Főszereplők:
ELGA BECK.

Dróty Sándor drámája

A kétlelkű asszony
4 felvonásban.
Főszereplők:
ELGA BECK.

Előadások 5-től 7-ig és 8-tól 10-ig.

nak ezután hálás köszönetét fejezi ki a bizottság.

A 39-esek laktanyájában szintén meleg színes filmesség folyt le. Itt a legénység körében **Pető Pál** dr. kormánybiztos-helyettes és szintén **Ferenczy Gyula** dr. egyetemi tanár jelentek meg.

Pető Pál dr. formás szép beszédben hivatkozott arra, hogy mennyit szenvedtek idegen érdekekért a 39-esek a Piavénál, a Dóberdon. Kitarásra buzdította őket, hiszen a mi még most vár rájuk, az már sokkal kevesebb, mint harcéri szenvedéseik.

Ferenczy Gyula dr. a régi boldog kar-

csonyokról beszélt, amelyet a köztársaság ismét meg fog adni. Lesz melegmihely, amelyet a munka útján szerezhettek meg, lesz szerető család és becsülés, ha arra érdemessé tesszük magunkat.

Vályi-Nagy Lajos őrnagy ezredparancsnok mondott ezután beszédet. Mérsékletre, rendtartásra intette a legénységet. Azt mondta, hogy ha részeg katonát lát, szégyenli, hogy katonája és hogy 39-es.

Végül kalácsot, teát szervíroztak a legénységnek a Katona Otthon által adott eszéskében. A legénység sokáig a legjobb hangulatban volt együtt.

Debrecen város tiltakozik a román megszállás ellen

Juhász-Nagy Sándor dr. a polgárság szervezéséről — A debreceni függetlenségi és 48-as párt és a debreceni köztársasági párt egyesülése

A debreceni függetlenségi és 48-as párt tegnap délelőtt az Arany Bika nagytermében nagygyűlést tartott, amelyen a köztársasági párt is részt vett és kimondta a függetlenségi párttal való egyesülését. Az óriási terem, még a karzatokon is zsúfolásig megtelt.

A nagygyűlést **Bacsó Dezső** dr. pártelnök nyitotta meg, aki bejelentette a függetlenségi párt és a köztársasági párt fuzióját és bejelentette, hogy **János** Zoltán államtitkár, aki Debrecenben tartózkodik súlyos betegsége miatt nem jelenhet meg a nagygyűlésen.

Juhász-Nagy Sándor beszéde

Juhász-Nagy Sándor dr. államtitkár emelkedett ezután szólásra s másfélórás hatalmas anyag, tartalmas és ünnepélyes gondolatokkal telt politikai beszédet mondott.

Polgártársnők és polgártársak! Főleg a polgárság teendőiről és kötelességeiről akarok beszélni.

A zsarnokságot megdőntő forradalmat könnyen anarchia követi, amiből ismét a lehető legkönnyebben áll elő egy másik despotizmus. A 48-iki forradalmunkban nem látunk anarchiát. Az akkori mozgalmak az ország területén belül nem társadalmi, hanem kifejezetten nemzetiségi forrongások voltak és a magyar nép életereje képes volt rövid idő alatt nemcsak teljes rendet teremteni az országban, a nemzetiségek között is, hanem a külső ellenséget is le tudta győzni. Csak túlnyomó orosz erő idézhetné elő az akkori forradalom bukását.

A mostani forradalom megbuktatta az abszolútizmust, a Habsburgok uralma a meghatározottabb zsarnokság volt. Különösen **I. Ferenc József**nek, ennek a gyűlöletes emlékü Habsburgnak uralma bizonyítja ezt. **Ferenc József**, aki a világtörténelem legnagyobb gonosztevői közé tartozik, mindig a maga kónok, zsarnoki akaratát vitte keresztül, alkotmányos formába burkolva, de ha kellett, akkor nyílt erőszakkal is, Katonasággal verette szét a magyar országgyűlést. Kell ennél erőteljesebben megnyilvánuló zsarnokság? Csak megvetéssel tudok gondolni azokra a nyomorult emberekre, akik ennek a zsarnoki Habsburg-uralomnak eszközeivé aliasodtak! A Habsburgok zsarnoksága eredményezte azt, hogy megbukott a saját dinasztiájuk és megbukott — mint ők mondanak szokták — birodalmuk. És hogy ebbe a szerencsétlen helyzetbe jutott a mai Magyarország, az **Ferenc József**nek és az ő zsarnoki uralmát szolgáló rendszernek a bűne!

(Az anarchia ellen)

A zsarnokság megdőlte után most is azt látjuk, hogy bizonyos anarchikus jelenségek mutatkoznak az országban. Ott állunk, hogy a zsarnokság megbuktatása után a felzúdulás veszedelme fenyeget. Az tehát a kérdés, hogyan találjuk meg a kivezető utat? Félő, hogy esetleges fölfordulásból a régi reakciós rendszer talán felámadni. És amikor az ifjú magyar köztársaság a kivezető utat keresi, a legnagyobb nehézségekkel ta-

lálja magát szemben. Csak hármat említek e nehézségek közül. Egyik a külpolitikai helyzetünk és az ebből folyó idegen megszállás, a másik: gazdasági helyzetünk benuhátrása és a harmadik: a pártközi helyzet szilárdulásának hiánya.

Azokat a veszedelmeket, amelyek bennünket fenyegetnek: nem szükséges részletezni. Ki nem ismeri azt a szomorú tényét, hogy a világháborúból, amelybe a Habsburgok sodortak bennünket, Magyarország teljesen leverve és letiporva került ki? Ki nem tudja, hogy egyetlen kártyalapra tették fel azokat a gonosztevők Magyarország egész existenciáját? És ezt el is vették. Azaz nem is ők vették, ők látszólag, csak mi vettük!

Amikor az ententenak nálunk levő hivatalos képviselője arról beszél, hogy a tót állam történeti határa a Duna, az Ipoly, Rimaszombatól az Ungig és az izzóki szorosig, alig visszafordítható keserűséggel látjuk, hogy Pozsonyt, Komáromot, Rimaszombatot, Kaszt, a régi magyar szabadságharcban is megszentelt emlékü városainkat akariák tollunk elrabolni, a wilsoni elvek félredobásával. — Most olvassuk a lapokból kétségbeesetten Kolozsvár megszállását és minden magyar emberben az a gondolat küzködik, hogy mért kellett kiiritenünk ezt a magyar várost? Ugy látszik, hogy Magyarország felett a halálhangot akarják megkondítani.

(Politikai egyenetlenség)

A másik nagy nehézségnek említettem a gazdasági életünk felbomlását. — Mindenki tudja, milyen nehezek az élelmészeti viszonyok. Nincs szén, nincs ruha, a munkanélküliség rettenetes, nem lehet a gyárakat üzembe állítani az anyaghiány miatt, a földek nagy része megmunkálatlan. Emberfeletti munka kell ahhoz, hogy a régi helyzetet csak részben is visszaállítsuk.

A politikában és a kormányban a pártközi viszony nem olyan szilárd, amint a mai helyzetben szükség volna. Ez is a régi rend bűne.

A forradalom előkészület nélkül következett be. Nem csinálta senkisé. Magától jött, mint történelmi, természeti szükség, amelynek okvetlenül be kellett következnie. Éppen az a bajok okozója, hogy a forradalmat nem lehetett kellően előkészíteni. És ezért a polgárság, a nép magára vessen! Mi a háború folyamata alatt folytonosan a hékét követeltük, a meggyezéses béke összes előnyeit kimutattuk, a háború kockázata mindenki előtt világos volt: ha Németország győz, Magyarországot német gvarmattá teszik, ha az entente győz, a feldarabolás veszedelme fenyegeti Magyarországot, mert négy és fél esztendőn keresztül ellenségeink befeketítettek bennünket a külföld előtt. Sajnos, nem is nagyon kellett befeketíteni, mert hiszen csodálatos magafeledkezéssel vetette magát bele a magyar nép a háborúba, vakon követte a német uralmi rendszert, beugrott a háborús uszításnak. Ha megmozdult volna, öntudatra ébredt volna a nemzet, lehetett volna egy mérsékelt

mozgalmat indítani. De nem így történt. Nem volt propagandánk a külföldön sem. Nem volt magyar sajtóiroda, amikor a csehek mindennél szervezkedtek és mindenütt a maguk politikájának nyerték meg az ententeot: keresztülvitték, hogy hadviselőfélnak ismerte el az entente a cseh-szlovák államot. Ugyanakkor a magyarság részéről semmisen történt, teljesen kiszolgáltatta magát a német szövetségnek és most azzal együtt kiterítve fekszünk a porondon. Ezek a viszonyok okai annak, hogy nincs meg most az a szilárd politikai helyzet, amire szükség van.

(Tömöríteni kell!)

Magyarországon ma már népszuverenitás van. Nemcsak a politikusoknak, a minisztereknek kötelessége most, hogy az országgal törődjenek, hanem minden egyes polgárnak, értelm polgár alatt a munkásoknak is. A kivezető ut megvalósítása másképp nem történhet, mint a politikai tömörülés által. **Most egy politikai irány van, amely nemcsak a magyar politikát, hanem a világpolitikát dominálja, ez pedig a szociális irány!** (Éljenés.) Amikor azt mondunk, hogy szociális irány, akkor nem csak a szociáldemokrata párt programjára gondolok. Az első társadalmi osztályokat, amelyek a múlt rendszer tudatlanságban, szegénységben, nyomorúságban, sötétségben tartott, a politikai, gazdasági és kulturális fejlődésnek minél magasabb fokára kell emelni. (Ugy van!) Ez az a nagyszerű közös eszme, amely mellett mindnyájan csoportosulhatunk, polgárok és munkások egyaránt. Hogy ez a szociális irányzat a közéletben magának utat törjön és érvényesüljön, ezt a célt munkálhatja a legmesszebbmenő állami beavatkozás is: amikor p. o. az állam a magántulajdon körébe is belenyúl. Másrésztől azonban ez a szociális irányzat érvényesülhet az egyéniség legkövetlenebb kifejtésével is. Ez a két irányzat dolgozhat együtt, hogy a végső: az alsó néposztályok felemelése elérhető legyen.

(A kommunizmus ellen)

Mi a különbség a szociáldemokrata és a szociális irányzat között?

A szociális irányban haladunk mi, a polgári párt, amely nem kíván teljesen szakítani a múlttal, a mai fejlődéssel összeegyeztethető tradícióival. **Ez a szociális irányzat kifejezetten a magántulajdon elve alapján áll.**

A szociáldemokraták irányzata pedig a közös tulajdon alapján nyugszik és szakítani akar teljesen a tradíciókkal.

A két irányzat közötti harmonikus együttműködésnek megvan a lehetősége, ha a polgári társadalom megérti az idők szavát és elmegy a legszélsőbb határig, a szociáldemokraták pedig nem egy csapásra, minden átmenet nélkül, hanem fokozatosan igyekeznek a maguk tervét egavalósítani. A szociáldemokraták körében a kommunizmusról beszélnek, amely ellen maga a szociáldemokrata sajtóorgánium, a Népszava is állást foglalt. A kommunizmusnak egyik napról a másikra való megvalósítása, a magántulajdon rendszerének hirtelen megszüntetése nem volna helyes. Ezt a szociáldemokrata párt jelenlegi vezetősége is elismeri.

A szociáldemokrácia végcélja: a kommunizmus megvalósítása csak úgy lehet alapos és tartós, ha az egész világon megvalósul. **Meghajlok azok előtt, akik a kommunizmus igazságát elismerik, de a magam részéről nem vagyok annak híve. Az egyén szabad érvényesülésének híve vagyok.** Az a nézetem, hogy a kommunista állapot is csak átmenet lesz, ha megvalósul, amely után az egyén érvényesülésének, az individualizmusnak szabad szabado világa fog fölőtamadni. A kommunizmus megint csak zsarnokságra fog vezetni: a tömeg az önmaga zsarnoksága alá fog jutni. Amikor aztán ez bekövetkezett, jönnie kell az individualizmus új korszakának, mert az egyén érvényesülését, a szabad versenyt a világrendből kiirtani nem lehet. (Ugy van!) Nekünk, akik polgári alapon szervezkedünk, a felfogásunk, hogy a tisztább erkölcsi fel-fogás ne terrorral, hanem fokozatosan előre törő haladással valósuljon meg. Mi a magunk

elvi mell-
lokért, a
ladunk. (U

Mos-
ság abból
tom után
Ez a szer-
munkássá-
huzaosan
ság szerv-
san, a ko-
a polgárs-
nek kivéz-
zethől, ar-
zuhant.

Miért
kedése?

Elsős-
Mert nag-
lesz Mag-
gyalás be-
kell ott k-
sen felfor-
gyarorszá-
békétárgy-
fognak a-
Magyaror-
gyarorszá-
tet, hogy

A me-
lalmunk:
ráció egy-
a korman-
szabad m-
része odu-
után ton-
népnek, l-

Gazd-
a szervez-
csak me-
Ebben a
szervezet-

A m-
tábor, a
Károlyi-P-
támaszko-
viszonyo-
irányzat-
tunk önn-
vezetőség-
götte áll-
hetséges
tartása, l-
zottségre

Mi, a
ladást ak-
az anarc-
gresszív-
a szociál-
juk terer-
gyar nép-
zés.)

Amik-
legyenek
múltból
hozni az
és megve-

Ebbe
lenségi p-
két párt
hogy az
jött: legy-
eredmény

Főly-
tapssal f-
zónsége
Ezút-
nár, a kö-
tartalmu-
tette ő is
gette me-
gárórség
sürgős vo-

Tiltá-
Barc-
felolvas-
gadott ha-

A na-
nale össze-

elvei mellett szilárdan kitarunk és a közös célokért, a szociáldemokrata párttal együtt haladunk. (Ugy van!)

(Szervezkedik a polgárság)

Most az a legelső feladat, hogy a polgárság abból az ájultságából, amelybe a forradalom után esett, felocsudjon és szervezkedjék. Ez a szervezkedés nem a szociáldemokrata munkásság ellen, hanem amellel történik, párhuzamosan azzal. A szociáldemokrata munkásság szervezete mellett álljon ott párhuzamosan, a korlátozott magántulajdon elve alapján a polgárság szervezete és együtt igyekezzenek kivézetni az országot ebből a sötét helyzetből, amelybe a világhábró következtében zuhant.

Miért kell a polgárságnak ez a szervezkedése?

Elsősorban külpolitikai szempontból. Mert nagy különbség, hogy milyen ország lesz Magyarország akkor, amikor a béketárgyalás bekövetkezik s amikor nekünk is erőt kell ott kifejtőnk. Ha az entente egy teljesen felfordult, szervezeten, anarchikus Magyarországot fog látni, akkor azok, akik a béketárgyalást vezetik, a magyar népre nem fognak adni semmitsem. (Ugy van!) Ez a Magyarország nem számítana. Erre a Magyarországra méltán mondhatnák ki az ítéletet, hogy nem érdemes az életre! (Ugy van!)

A megszállásokkal szemben is el kell foglalnunk egy határozott álláspontot. Utima ráció ugyan, de bekövetkezhet az idő, amikor a kormány a népre fog apellálni és akkor nem szabad megengednie annak, hogy a nép egyik része odújába húzódik, a másik része meg az utcán tombol. Együtt kell lennie a magyar népnek, hogy megvéddesse hazáját.

Gazdasági szempontból is szükséges ez a szervezkedés. A munka újra való felvételét csak megszervezett állam tudja biztosítani. Ebben a szervezett államban a polgárság szervezett tömegére is szükség van.

A munkásság egy szervezett hatalmas tábor. A polgárság pedig (a radikálisok és a Károlyi-párt) semmiféle szervezettségre nem támaszkodhat még. Hogyan kívánhatjuk ilyen viszonyok között, hogy az egynemű a két irányzat közt meglegyen? Hogyan kívánhatunk önmérsékletet a szociáldemokrata párt vezetőségétől, amelyet végre is sarkal a mögötte álló szervezett tömeg? Csak akkor lehetséges a kormányzatban az egynemű főtartása, ha mindegyik irányzat kellő szervezettségre támaszkodhatik.

Mi, a polgárság, a békés, a nyugodt haladást akarjuk. Az a célunk, hogy elkerüljük az anarchikus fel fordulást. Annak a progresszív haladásnak az útjára léptünk, amely a szociális fejlődést tűzte ki célul. Meg akarjuk teremteni a felvilágosodott, haladó magyar népköztársaságot! (Hosszantartó üzenés.)

Amikor a polgárság szervezkedik, elvei legyenek átlátszó tiszták, mint a kristály. A múltból csak a nemes tradíciókat akarjuk átvenni az új időbe, de jobbfel nem térünk le és megvetjük a reakciót.

Ebben a gondolatban tüdőzlöm a függetlenségi pártot és a köztársasági pártot, amely két párt megértette az idők szavát. Kívánom, hogy az az egyesülés, amely most itt létrejött: legyen tartós, szilárd és munkája legyen eredményes! (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Folytonos tetszéssel kísért és tetszéssel tapssal fogadott beszéd után a nagygyűlés közönsége lelkesen éljenzte az államtitkárt.

Ezután Ferenczy Gyula dr. egyetemi tanár, a köztársasági párt elnöke mondott mély tartalmú és lelkes beszédet, melyben bejelentette ő is pártja részéről az egyesülést s feltegette meggyőző érvekkel támogatva a polgárság szervezésének végülénél fontos és sürgős voltát.

Tiltakozás a román megszállás ellen

Barcza Andor, a köztársasági párt titkára felolvasta a következő, nagy lelkesedéssel fogadott határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

A nagygyűlés, melyen Debrecen városának összes lakossága, osztály- és felekezeti

különbség nélkül megjelent, egyhangu határozattal legerélyesebben tiltakozik minden, a demarkációnális vonalon tulmenő cseh, román és szerb megszállási törekvés ellen és így Debrecen megszállása ellen is. Azért is, mert ez szintiztia magyar területek elfoglalását jelenti, de azért is, mert az entente és a magyar népkormány közötti fegyverszüneti feltételek megszegésével jár. Ez a fegyverszünet pedig nemzetközi és így kétoldalú szerződés.

Ilyen megállapodás a Wilson fellépése előtt is szent volt, még szentebb most, midőn az új világrend megbontását vonná maga után. Erre az ententének csak akkor lenne oka, ha Debrecenben és a demarkációnális vonalon belül a személy- és vagyonbiztonság veszélyben forogna. Ez az eset pedig nem forog fenn. A szociáldemokrata párt a hatósággal együtt eddig kifogástalanul fenntartotta a rendet. — Nem kívánhatja azonban a polgárság, hogy ezt a nagy terhet és felelősséget állandóan mások viseljék.

A ma egyesült két párt segítségükre siet és a maga részéről is szervezni kívánja a sokat szenvedett, de az új rendben ezen célra alkalmasnak nem mutakozó katonaság elbocsátásával a polgárorséget és felhívja az előváros gyanánt szolgáló kertsegeket, hogy a személy- és vagyonbiztonság fenntartásáról önmaguk gondoskodjanak és saját jól felfogott érdekükben is a polgárorséget haladéktalanul felállítsák. Hasonló szervezkedésre van szükség a város belterületén is, mely a szervezett pártok és egyesületek feladata lesz. A gyors cselekvésre szólítjuk ezeket!

Hogy pedig az összeült községnek még a lehetősége is elkerültesse, felhívjuk a kormányt haladéktalanul, járjon közbe az Észak-amerikai Egyesült Államok elnökénél, hogy Magyarország azon részeiben, melyek a fegyverszüneti szerződés értelmében megszállandók — a megszállást az Unió csapatai eszközöljék. A szerbek, románok és csehek csak foglalni akarnak a wilsoni 14 pont ellenére. Ők érdekelt felek, imperialisták és az új világrend természetes ellenségei. A világbéke és a népek szövetsége csak úgy valósulhat meg, ha azok veszik kezükbe az ellenőrzés szerepét, akik az új rendezés és világbéke jelszavait kiadták. Hozzájuk fordulunk azért és Károlyi Mihályt, mint a magyar népköztársaság elnöke után kérjük őket, hogy a világbéke megvalósítását a mi területünkön is biztosítani siessenek.

A szorongató veszedelmek között Amerikához fordulunk segítségért! Ha világbékét akarnak: jöjjenek és segítsenek!

A nagygyűlés oriai lelkesedéssel emelte határozattá a javaslatot.

Végül Nagy József, a függetlenségi párt titkára hívta fel a polgárságot a szervezkedésre és a munkássággal való együttműködésre. Meghívta a megjelenteket, a nőket külön is, az egyesült párt által tartandó sorozatos előadásokra.

Debrecenbe jönnek vizsgázni a nagyváradai gimnázista leányok

A nagyváradai leányszeminárium nem kapott vizsgajogot

Nagyváradai tudósítók jelentik: Ez év szeptember havában mintegy száz nagyváradai szülő értekezletet tartott a leánygimnázium ötödik osztályának felállítására érdekében. A szülők ezt a rendkívül fontos kívánságukat szorgalmazták az illetékes faktoroknál és az akkori főispántól a legkedvezőbb ígéretek nyerték. A szülők Vass Bertalan tankerületi főigazgató útján be is adták az ötödik osztály felállítására vonatkozó kérelmüket a kultuszminisztériumhoz. A válasz nemskára meg is érkezett és pedig azt, hogy a miniszter nem engedélyezte az ötödik osztály felállítását.

Nemrégiben a nagyváradai reál, gimnázium és polgári iskolai tanárok elhatározták, hogy a leányok részére egy szemináriumot fognak felállítani.

A szeminárium engedélyezése iránti kérvényt illetőleg eljárak a kultuszminisztérium illetékes reszortvezetőjénél és egyuttal informálták a leánygimnázium fejlesztésének a szükségességéről. A kultuszminisztériumtól nevezetesen a szeminárium részére a nyilvánossági jelleget és vizsgatartási jogot kérelmezték.

A szeminárium engedélyezése iránti kérvényt a tanárok ismét a tankerületi főigazgató útján terjesztették fel a minisztériumhoz. A tanárok általános megdöbbenésére a tankerületi főigazgató nem az illetékes reszortvezetőnél adta be a kérvényt, hanem máshol. És ezenkívül felterjesztésében teljesen fölöslegesnek jelentette ki a leánygimnázium fejlesztését és az ötödik osztály felállítását.

A tanárok mindazonáltal megnyitották a szemináriumot és egyben elhatározták, hogy ha a kultuskormány nem adja meg a szemináriumnak a vizsgajogot és a nyilvánossági jelleget, akkor a szeminárium leányhallgatóival Debrecenbe jönnek vizsgázni.

Szabadságolják a 18-19 éves katonákat

Még önként jelentkezőket sem lehet visszatartani

Budapest, december 26.

A Politikai Híradó jelenti: A hadügyminiszter elrendelte, hogy a bevonult 1896—1900. évfolyambeli katonák közül az 1899—1900. évfolyambeli nem tényleges havidíjasokat és legénységet, minden bürokratikus formák mellőzésével, azonnal szabadságolják.

Kivételnek helye nincsen és még az önkéntes jelentkezőket sem szabad visszatartani. A szabadságoltak megkapják a leszerelési illetéket és ezenkívül egy rend ruhat.

A szabadságolást január 5-ig okvetlenül végre kell hajtani.

A hadügyminiszter e rendeletben felhívja a munkaadókat, hogy a most szabadságoltakat régi munkahelyükön újra alkalmazzák.

Férigyilkos asszony

A szeretőjével megölte az urát és eltüntette

Budapest, december 26.

Tíz nap előtt négy munkáskülsejű férfi jelent meg a budapesti rendőrfőkapitányságon és előadták, hogy György Ernő cipész még a háboru alatt elcsábította Krebs István közművesnek — aki a harcstéren volt — a feleségét s azóta Karpfenstein-utcai lakásán együtt élnek. Most, amikor a férj a frontról hazajött, fölkereste a feleségét. A szerető, az asszony és a férj összeszólalkoztak és György Ernő Krebsné segítségével megölte a férjét.

A rejtélyes följelentésre a detektívek megindították a nyomozást, de még hétfőn olyan jelentést tettek, hogy az esetből semmi sem igaz s a névtelen följelentők félre akarták vezetni a rendőrséget.

Tegnapelőtt azután megjelent a rendőrségen egy Feuer Nándor nevű ember, akitnek György Ernő a nevelt fia. Ez György Ernőtől egy levelet mutatott föl s adott át a rendőrségnek. E levélben Krebsné csábítója elbucszik nevelőapjától és azt írja, hogy elbujdosik, mert bűnét föltétlenül föl fogják fedezni.

A detektívek most újra nyomozni keztek és a Karpfenstein-utcai lakásban megállapították, hogy a lakás tele van vényomokkal, megállapították azt is, hogy Krebs Istvánt meggyilkolták s a holttestet egy utazó kosárba gyömöszölték és elvitték valahová. Kihallgatták a házbélieket, akiknek vallomásából kitűnt, hogy a frontról visszatért Krebs István még december 16-án az

GI
KANT
NOVEL
TCA

magyar
nyar re-
hatal-
nagyar-
lig még
erült. —
nk alatt
atti tűz
i vissza
Am ve-

OO
tt

tesítése

nem-
nyok
össze.
am-
terüle-
l át-
águ te-

azt is
minisz-
a, hogy
és meg-
zetközi

elmezte-
lák meg
t, hogy
mát. A
lt, hogy
csapa-
Pozsony
k a né-
kkal ne
a zsidó
t támo-

lak

elfalván
özelitet-
csapa-
sán ma
tegszál-
állomá-
érintke-

Az előadások minden
szombaton
3, 6 és 8 órákor.

esti órákban kereste föl a feleségét és ennek szeretőjét. A lakásból a vetélytársak veszedése tisztán kihallatszott. Majd alig egy negyedórával később minden elcsendesedett. A házból már akkor suttogtak arról, hogy Györgyéknel valószínűleg gyilkosság történt, azon is tanácskoztak, hogy jó volna a rendőrséget értesíteni, de nem tettek jelentést.

A rendőrség erélyesen nyomozza Györgyöt, Krebsnét és az utazó kosarat, de eddig eredménytelenül. Az eddigi adatok szerint György Ernő e hó 20-án Sopronba utazott. A nő teljesen eltűnt.

A polgárság szervezése

Lovászy Márton a polgári és a szociálista irányzat elentéteiről

A politikai érdeklődés középpontjában ma kétségtelenül Lovászy Márton áll, akinek lemondása, a kormányból való kilépése és az ok, amely lemondásra készítette, állandóan élénken foglalkoztatja a sajtót és a közönséget. — Természetes, hogy a másik irány részéről elenvélemények és támadások is hangzanak el. A Népszava népmításnak igyekszik feltüntetni azt a megállapítást, hogy *az entenie ellenszenvvel kíséri a kormány tulzó radikális irányát*. Ezzel szemben a Népszava azt írja, hogy éppen ellenkezőleg az a baj, hogy a szociális átalakulás még mindig nem teljes.

A „Magyarország” munkatársa ma fölkereste Lovászyt, aki erre vonatkozóan a következőket mondta:

— Ha a szociáldemokrata párt azt hiszi, hogy úgy lehet megmenteni az országot, ha a szociális átalakulást még teljesebbé tesszük, akkor vegye át a kormányt. De az bizonyos, hogy az országnak valamilyen határozott irányban kell haladnia. A mostani lehetetlenség állapota, amikor a kormányban lévő egymással ellentétes erők egymást paralizálják, a legveszedelmesebb. En nem akarok harcot a szociálistákkal. Azt hiszem a forradalom vívmányait megvalósítani és biztosítani közös érdekünk. De ez csak úgy lehetséges, ha megállunk annál a statonál, amelyet a forradalom jelent és időt és módot engedünk magunknak e vívmányok életbeléptetésére. Eppen ez életbeléptetés módjára volna szükséges egy teljesen precíz megállapodás, amelynek minden betűjét mint a két részről becsületesen állanunk kell. Ez kizárná azt, hogy egymás hátamögött dolgozzunk és lehetővé tenné a közös célra bármilyen formában való együttműködést.

— A polgárság szervezésének munkája megindult-e? — kérdezte az újságíró.

— Igen, megindult — válaszolta Lovászy. Megindult teljes erővel és igen kedvező auspiciumok között. A polgári társadalom minden rétegében nagy visszhangra kelt a polgári szervezkedés gondolata úgy, hogy azt hiszem rövid idő múlva jelentékeny sikerről számolhatunk be.

Ezután azt kérdezte az újságíró, nem lehet-e attól tartani, hogy a nagyközönség a szervezkedési mozgalmat Károlyi ellen irányuló akciónak tekinti?

Lovászy ezt válaszolta:

— Semmi esetre sem. Hiszen Károlyi Mihály hívta föl a polgári pártokat a tömörülésre. A mai célunk az, hogy Károlyi Mihályt kiemeljük a politikai élet forgatagából és azt a rendkívüli nagy értéket, amelyet az ő neve és presztízse jelent, ne egyes pártok, hanem

az egész ország javára értékesítsük. Mi ezzel — azt hisszük — jobb szolgálatot teszünk az országnak, mint azok, akik őt bizonyos pártérdeknek javára szeretnék kihasználni.

Változás a külügyminisztérium vezetésében

Budapest, december 26. Diener-Dénes József dr. államtitkár, aki jelenleg Károlyi Mihály miniszterelnök helyett a külügyminisztériumot vezeti, a legközelebbi napokban megváltik e hivatalától és külön megbízással hosszabb időre külföldre megy, ahova családja is követi.

Az új hadügyminiszter

Budapesti tudósítónk jelenti: Tegnap délután a miniszterelnökségen bizalmas eszmecsere volt a kormány itthonlevő tagjai közt. Ez alkalommal szóba került az üresedésben lévő hadügyi és közoktatásügyi tárca betöltésének kérdése is. A tanácskozás a kultusz-tárca betöltésére vonatkozóan eredménytelen volt, mert a betöltésre még nem találtak alkalmas személyt. Több név került kombinációba, de végleges megoldás csak a szombati minisztertanácsra várható. Beavatott helyről nyert értesülés szerint hadügyminiszterré Vass János dr. közlekedési államtitkárt nevezik ki. Ez már befejezett dolognak tekinthető.

Svájci követünket visszahívták

Budapest, december 26. A külügyminiszter Bedy-Schwimmer Rózát, a magyar kormánynak berni követét visszahívta.

Szerb tiszték a magyar himnuszt huzatták Aradon

Ki akarták kergetni a kávéházból a román gárdista-tiszteket

Aradról jelenti: A legutóbbi minisztertanács megbízta Varrjassy Lajos dr. aradi kormánybiztos-főispánt, hogy a közeli napokban utazzon Nagyszébenbe és állapodjon meg a román kormányzó-tanáccsal a közigazgatási, pénzügyi és közlekedésügyi kérdéseken. Egyébként két igen érdekes ügy tartotta tegnapelőtt érthető izgalomban Arad város közönségét.

Hétfőn délelőtt ugyanis az a hír terjedt el a városban, hogy az aradi szerb Nemzeti Tanács vezetősége fölkereste a várbán állomásozó szerb csapat parancsnokát és arra kérétk föl, hogy mielőtt még a románok megszállják Arad városát, előzzék meg őket, illetőleg szállják meg a várost a szerb csapatok. A szerb Nemzeti Tanács azonban e hírre nyilatkozatot tett közzé, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak.

A második eset a következő: Vasárnap este a Központi-kávéházban két román gárdatiszt mulatott, akik borozgatás közben román nótákat huzattak. A kávéház másik oldalán szerb tiszték mulattak, akik a románoktól magukhoz rendelték a cigányt és feleletül a magyar himnuszt huzatták. A tiszték, amíg a magyar himnuszt játszották, felállottak és a jelenlevő közönséggel lelkesen ünnepelték a magyarbarát szerbeket. — Záróra után az utcán majdnem összejöttökre került a sor a szerb és román tiszték között és a helyzet oly fenyegető lett, hogy a két román tisztet fedezet mellett kellett a kaszányába kísérni.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
Nyomda . . . . . 18. sz.

A debreceni és hajdumegyei szociáldemokrata pártok a földreform mellett

Kerületi szociálista kongresszus Debrecenben

A Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Máramaros megyék szociáldemokrata pártszervezetei i. hó 25. és 26-án kerületi kongresszust tartottak Debrecenben.

A kongresszuson 21 város és község és 22 helyi szervezet 107 küldöttel képviseltette magát. A központ képviseletében Lerner Dezső jelent meg.

Handler Gyula elnök megnyitójában ismertette azokat nagy feladatokat, amelyek a forradalom által megteremtett népköztársaság fennmaradásának biztosítása érdekében megoldásra várnak és egyben lehetővé teszik annak szociálista irányban való fejlesztését is.

Napirend előtt Lerner Dezső központi küldött ismertette a kormány működésének irányelvét, egyben szólt a polgári pártokkal való további együttműködés kérdéséről. Az együttműködés csak addig lehetséges, amíg az a pártok utjában nem áll.

A jelentések előterjesztése kapcsán Vágó Armin (Mátészalka) indítványára a kongresszus egyhangulag a következő határozatot hozta: „A szociáldemokrata párt áruelőjárata tekint mindenkit, aki a bolsevikizmus jelszavának hangzatosával és új kommunista párt alakulásával az eddigi egységes szociáldemokrata pártban bomlást akar előidézni.”

Willinger Lajos (Máramarossziget) hozzászólása után a kongresszus a földreform kérdésével foglalkozott.

Lefkovits Vilmos dr. előadó ismertette a munkástanácsnak a földreformra vonatkozó határozatát. Minden párttag elsőrendű kötelességének tartsa a falu népének felvilágosítását a párt által elfoglalt álláspont egyedüli helyességéről.

Többek felszólalása után a kongresszus a következő javaslatot terjeszté fel a földművelésügyi miniszterhez:

„Mintán a földelosztás csak technikai okokból nem oldható meg elég gyorsan, terjesszen a földművelési miniszter a népkormányhoz oly értelmű javaslatot, amely a földnélküli és leginkább arra szorult katonákat tavaszra, akár felesben, akár bérbévelet után földhöz juttatja. A szükséges földterület a nagybirtokok bizonyos százalékából volna kiszakítandó és a községenkint megalakítandó bizottság által osztható fel.”

Egyébként a munkástanács határozatát a kongresszus magáéév tette. A napirend másik fontos tárgyát, a pártszervezet feladatait Pál János ismertette. Szakszervezeteket kell választani, amely tisztán kulturális és gazdasági intézmény legyen. Ki kell menni a falvakba tanítani, ha a parlamentben is helyet akarunk biztosítani. Több felszólalás után a kongresszus elfogadta Willinger Lajos azon indítványát, mely szerint felhívják a központi pártvezetőséget, hogy gondoskodjék mozgó agitátorokról, akik városok és falvak népgyűlésein agitációs és oktató munkát végeznek.

Hadas László indítványára a kongresszus határozta, hogy a kerület szervezett munkásainak irányítása és vezetése céljából kerületi pártválasztmányt alakít.

A községi politika kérdéséről Handler Gyula tartott előadást. A közséjszervezetek szolgálatában álló üzemek kommunizálását, így a világitási, közlekedési vállalatok köztulajdonba vételét, a teljes kommunizálás bevezető munkájának tartja, ezt sürgeti a közterhek csökkentése céljából is. Sürgősen megoldandók a közegészségügyi feladatok; szanatóriumok, kórházak, népfürdők felállítása elsőrendű kötelesség. Népjóléti hivatalok állíttassanak fel. Debrecenben kultúratanácsnok állást szerveztek, de nem adták meg hozzá az anyagi eszközöket, hogy eredményes munkát végezzen.

Simon János felszólalása után a kongresszus elfogadta az előadó javaslatát, de egyben felirathban hívja fel a bolgyminiszter

figyelmét és tervezés sok meglyást biz

Véggresszusa

„Kövfelelős ál

sében rész

elő álltta

Az utkövetkező

Gyula, LHorváth

Török GáLajos, P

ván, GyLászló, N

.....

PÉNTEK:

SZOMBA

operett

VASÁRNA

Estei

PÉNTEK:

sodik

SZOMBA

szimmi

játék, E

VASÁRNA

szony,

.....

A szim

há z b a n

sodik rész

nőknek! ci

mutatója sz

A Csokona

Köristalány

b a t d e l

déltun a C

Krivánon e

szony és a

vel kerül

emü éneke

bemutatóra

Zilahy

rosszerte a

az a művés

a népszerű

cenbe s itt

estét ad a

cenü műsor

totta össze

duzzadnak

Helvárok:

hely l. ren

rendü 6 kor

és a vígalm

szabásu tá

karának k

óraig, amel

kor, és a v

művész-est

előre válth

ban (a rei,

azokról mi

Ahroo

ban. Ez a U

ken, az Ur

dala után s

Bródy

szony"-t, n

Nagy

nia és Aran

Wilson európai utja

Az elnök az amerikai hadseregnél

Chaumont, december 26. Wilson enök ma reggel az amerikai csapatokhoz utazott, ahol nagy ovációban részesítették. Wilson beszédet tartott a katonák előtt, amelyben a többek között a következőket mondta:

— Szerencésnek érzem magam, hogy közölhetem Önökkel, hogy mennyire egyetértő szellem uralkodik a népek nagy vezetői között, akikkel ma szerencsém van tárgyalni. Amerikának jutott az a feladat, hogy a béke alapelveit felállítsa. Ez a feladat annál könnyebb, mert az érdekelt nemzetek okiratunkat elfogadták és az abban felsorolt alapelvek végrehajtása már ezek felállításából következik. Ma már az egész világ tudja, hogy azok a nemzetek, amelyek résztvettek a világháborúban, nem csupán saját érdekeik előmozdításával hajlandók műviket befejezni, hanem olyan békének megvalósításával, amely a jog és igazságosság tartós alapelvein épül föl.

Wilson nem megy Svájcba

Bern, december 26. A svájci amerikai sajtószofigalát megcáfolja azt a hírt, hogy Wilson Svájcba is ellátogat.

Wilsont meghívták Hollandiába

Hága, december 26. A holland Távirati Iroda jelenti: Wilson elnök a királynő ama meghívására, hogy január 3-án látogatást te-

gyen Hollandiában, azt válaszolta, hogy nem mondhat semmi biztosat. Később azonban közölni fogja tehet-e látogatást Hollandiában a feleségével.

Wilson nem engedi meg

a német hajók elsüllyesztését

Newyork, december 26. Az Associated Press londoni levelezője felhatalmazást nyert annak közlésére, hogy Wilson a legkomolyabban állást foglal minden olyan javaslattal szemben, amely azt célozza, hogy a fegyverszüneti feltételek alapján átadott német hadihajókat süllyesszék el.

A béketárgyalásokat

Foch és Lloyd George vezetik

Genf, december 26. A Matin jelenti: A béketárgyalásokon Foch marsall, mint Franciaország első katonai képviselője fog részt venni és valószínűen Lloyd George-val főként vezető a tárgyalásokat.

Berlin uti városparancsnokot kapott

Berlin, december 26. A szociálista matrózok és a köztársasági népbőrség Wels városparancsnok helyére ennek segédtiltját, Fischer hadnagyot nevezték ki Berlin parancsnokává. Fischer elfogadta a kinevezést, de kijelentette, hogy követelni fogja a kormánytól az ügy végleges rendezését.

Utcái harc Budapestén

A népbőrség és rendőrség megostromolt egy házat

Ma éjszaka 11 órakor a Rákóczi-uton, az úgynevezett Luther-udvar előtt egy tengerészhadnagy összeszólkkozott egy 32. gyaogezredbeli zászlóossal. Rövid szóváltás után a zászlós revolvert rántott elő és rált a tengerészhadnagra. A lövésre nagy pánik tört ki a Rákóczi-uton járó-kezők között. Nemsokára odasietett feltüzött szuronnal egy népiárőr. E pillantban a Luther-udvar hatalmas épületének egyik negyedik emeleti ablakából revolver lövést intéztek a tömegre. A zavra és pánik még nagyobb lett erre. A nép és a járőrök körülférták az épületet és több sortűzet altak le az épület ellen, ahonnan viszonzták a lövéseket. Egész harc fejlődött ki, amíg megérkezett a rendőrségi és katonai rendőrségi kirendeltség Szentkirályi Béla rendőrtanácsos vezetésével. A rendőrség és a népiárőr ekkor behatoltak a házba és azt végig kutatták, de hogy honnan eredtek a lövések, nem tudták megállapítani. A nyomozás egész éjszaka folyt de eredményre nem vezetett.

Egy későbbi jelentés szerint részeg vörös gárdisták és tengerészek között történt az összeütközés. Több lövés történt a verekedők közt és a házból is, amelynek nemcsak sebeült, de halott áldozataik is vannak.

IRODALOM

Egy boldogtalan asszony. Szalanczy Józsefnek, a Debreceni Független Újság volt munkatársának új reménye most jelent meg a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkiadó cég-

nél Debrecenben. A szerelem romantikáinak boldog, színes napjaiba ragadja az olvasót Szalanczy Józsefnek ez az újabb regénye. A borongó történet színhelve egy csendes életű vidéki városka. Az író néhány színes ecsetvonással művészileg tudja érzékeltetni a szinte már veszendőbe ment vagy mesterségesen elfoított kisvárosi levegőt, amely nem csendes, tiszta szerelmi regények atmoszférája. Ebben a környezetben játszódik le a vonzó érdekességű szerelmi történet, egy asszony boldogtalan szerelmi élete. — Mint viruló, hamvas arcú leányka, férjhez megy egy idős kórörvöshöz. A tragikus különbség már esztendő mulva elűttatja az elkerülhetetlen fordulóhoz. Valami ellenállhatatlan erő odahajtja fiatal asszony-szívét egy ifjú tanárhoz. A férje csendesen kitér az utiából, a földalmánál nagyobb a szeretete, amely nem tud utiába állani az asszony boldogságának, akit elragad az égi fiatalsága, hogy aztán megtörve, kiábrándulva, boldogtalanul térjen vissza a jó férj emlékéhez. Az író nagy gondossággal rajzolja meg alakjainak lelki élményeit. Ennek köszönheti, hogy a mű mind plasztikusan domborodik ki. Az egész eseményen elementáris erővel szövik át egy őszinte érzésű emberbaráti szív melegsége. A csinosan kiállított kötet a könyvkereskedői 10 százalékos förtárral együtt 6 kor. 60 fillérért kapható minden könyvesboltban.

HIREK

A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének debreceni körzete e hó 21-én, vasárnap tartotta meg alakuló közgyűlését a Bika-szálló kistermében, melyen a szép számmal megjelent helybeli banktisztviselőkon kívül néhány vidéki intézet tisztviselői: képviselői is résztvettek. Az előkészítő bizottság elnöke behatóan ismertette a szervezet célmunkálatait és történelmi visszapiantást nyújtott a kartársak korábbi szervezkedéseinek sorsára nézve. Az újabb tömörülés szükségének és programjának részletes megisme-

Az előadások minden mozgóban 3. fél 6 és 8 órakor.

megyei pártok lett

Debrecenben

és Máramar-pártszerve-kongresszusi község és képviseltette Berner Dezső

itójában is, amelyek a köztársaság érdekében megolteszik annak lét is.

ő központi működésének pártokkal késéről. Az ges, amíg az

apesán Vágó a kongressz-határozatot áruelőjének us jelszavá-unista párt zociáldemok-ni."

ssziget) hoz-töldreform

ismertette a vonatkozó rendű köte-felvilágosítá-egyedül he-

ongresszus a a földmive-

k technikai gyorsan, ter-népbőrség amely a föld-katonákat ta-évéte! után öldterület a ból volna ki-egalakítandó

matározatát a pürend másik eladatait Pál ketek kell vá-és gazdasági a falvakba lyet akarunk a kongressz-on indítvá-özponti párt-ozzó agítá-népgyűlésein nek.

kongresszus ezett munká-lából kerültél

ól Handler ségletek szol-álását, így a öztulajdonba vezető mun-terhek esők-goldandók a anatóriumok, sörendű kö-tassanak fel-ást szervez-anyagi esz-át végezzen-án a kon-vaslatát, de gyminiszter

ANT OVEDK CA

nagyar zar re-hatal-agyar-ig még rült. — k alatt tti tűz vissza m ve-

oo

t

esítése

emny-lányok issze, meny-terüle-áten-gu te-

azt is ninisz-, hogy s meg-zetközi

lmezte-ik meg , hogy rát. A , hogy csapa-ozsöny e a né-ákal ne t zsidó támo-

ak

elfalván szelitet-csapa-sán ma tegszál-állomá-érintke-

rése után a banktisztviselők helyi egyesületük megalakítását kimondták s a megállapított körzeti alapszabályok és ügyrend elfogadása után az egyesület vezetőségét a következőképen alakította meg: Ügyvezető alelnök: Berzöffy Vince, alelnökök: Bodrossy, Scheer és Ulrich, főtitkár Reinhold, titkár Burger, jegyzők: Láng, Vági és Salánki kisasszonyok, pénztáros Wagner, számvizsgálók Trux és Némethy, gazda Kovács Mihály. — Ezenkívül választott egy 30 tagú választmány, külön 12 pót-választmányi taggal s a rendes választmány saját kebeléből három bizottságot alakított a következő ügybeosztással: 1. A szociális és jóléti bizottságot, amelynek feladata a kartársak szolgálati, gazdasági és szociális ügyeivel foglalkozni; 2. a kulturbizottságot, mely hivatva van a banktisztviselők önművelődését előmozdítani, nyelvi és egyéb szaktanfolyamokat rendezni és szakbavágo szabadelőadásokról gondoskodni; a házi és pénzügyi bizottságot, amelynek feladata az egyesület belső és vagyoni ügyeit intézni, jóléti intézményeket (különösen olcsó közös étkezdét) teremteni stb. Az egyesület kizárólag szociális és kulturális céljainak elérésére alakult és politikával vagy hasonló kérdésekkel nem foglalkozik. Az egyesület nyomában meg is kezdte működését és remélni lehet, hogy kitűzött céljait a pénzügyi helyzet javulása támogatása mellett el fogja érni.

A városi múzeum új alapítói. A városi múzeum szervezeti szabályzata szerint a múzeum alapítóinak nevezik azokat, akik legalább ezer korona értékű tárgyat vagy gyűjteményt ajándékoznak a múzeum számára. Az ilyen pártfogók erről a múzeumi felügyelő bizottságtól okmányt kapnak. Ezideig a múzeumnak három alapítója volt: Löffler Artur, aki harmadfélezer darabból álló gyűjteménnyel és ötezer korona készpénzadományjal megvetette a múzeum alapját; azután néhai dr. Rotschnek V. Emil, aki 1772-ből származó patikai berendezéssel gyarapította a múzeumot; végül özv. Simonffy Béláné, most Bély Lászlóné, szül. Bay Ilona, aki Simonffy Imre volt polgármester nagyértékű emléktárgyait ajándékozta a múzeumnak. A múzeumi felügyelő bizottság e hó 23-ikán tartott ülésében hálája és forró köszönete jeléül alapítók közé sorozta néhai csepei Zoltán Juliskát és csepei Zoltán Jánost is, mint akiknek hagyatékából özvegy ödes anyjog kedves figyeime és meleg érdeklődése számos és igen tekintélyes anyagi és muzeális értékkel bíró tárggyal gazdagította ez év folyamán Debrecen város muzeuma művelődéstörténeti emlékgyűjteményét.

A debreceni szellemi munkások egyesülete (szakszervezete) december hó 29-ikén, vasárnap délelőtt 10 órakor a vármegyeháza közgyűlésében tartja ajakuló közgyűlését. — Tárgyak: Az alapszabályok megállapítása. — A választások megejtése. — Községi vagyonkezelési és közgazdasági reformtervezetnek ismertető. Előadó: dr. Varga Lajos, A 3. pont esetleg délután 4 órakor tartandó folytatódó közgyűlésen fog tárgyalatni. A közgyűlés pontosan délelőtt 10 órakor megnyitják, tehát pontos megjelenést kér a végrehajtó bizottság.

Garázdálkodók megtámadtak egy szabócsés állomást. A nyírbogárdi vasúti állomásról jelentették ma a debreceni karhatalmi parancsnokságnak, hogy több garázda ember megtámadta a vasúti állomást s ott fosztogatott és rabolt. — Nagyobb kárt azonban nem okoztak. Ezért az állomás vezetősége ígnyvereket kért, hogy hasonló esetekben megvédhesse az állomást.

Névjegyeket izlésesen és gyorsan készít a Hegedüs és Sándor Irod. és nyomdai r. t.

Legujabb

regényujdonságok

Drasche-Lázár Alfréd

A tűzkereszt.

Regény. a Tűzpróba c. regény folytatása. Ára 14 kor.

Herczeg Ferenc

Tilla 7 jelenés.

Ára 4 kor. 50 fillér.

Kalka Margit legújabb könyve:

A révnél.

Elbeszélések. Ára 8 kor. 60 fill.

Kóbor Tamás

A halál.

Ára 10 kor.

Üchtritz-Amade grófné

feltűnést keltő új írónőtől

Anta egyiptomi hercegnő.

Ó-egyiptomi regény. Ára K 13-60.

Haysmans

Ott lenn (Lábas).

Regény. Ára 20 kor.

Szomory Dezső

Matuska.

Színmű. Ára 6 kor.

Csathó Kálmán

Blanche a szegény rokon.

Regény. Ára 8 kor.

Somlay Károly

Boldogasszony szolgája.

Regény. Ára 7 kor.

Új 5-ik kiadásban megjelent:

Drasche-Lázár Alfréd

Tűzpróba.

Regény. Ára 10 kor.

Csermely Gyula

A vörös kérdőjel.

Ára 8 kor.

10 százalék felár. Kaphatók:

Hegedüs és Sándor

könyvesboltjában

Piac-utca 34. szám.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szőlő 2 korona, minden további 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szőlő 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomtatás kétszeresen számítódnak.

Petroleum-

legyet előjegyzés végett

hozza

Weisz festékkereskedőhöz

Hatvan-utca 8. szám.

Akinek

törött aranya, ezüstje, ékszerje, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámer. Arany Bék. bérház 3.

Különböző

cégtábla

és egy üvegajtó eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Aranyat-ezüstöt,

brillántokat, bármilyen szülő zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Stelner Mihály Széchenyi-s. 19. szám.

Eladó

előnyös fizetési feltételek mellett a Sámsoni-ut mentén Garágy telepen, a várnáz mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb melléképítményekkel ellátott lakást 10-12 téhenállót, sortés és aprómarha ólakat, görét stb. Az egész telek drót kerítéssel van körülvéve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. Értekezni a Debreceni Gazdák Bankja r.t.-nél, Kossuth-u. 17.

Lapkihordó

asszonyokat jó illetéssel felvesz a kiadóhivatal. :: ::

Eladó

Varga-kert, Keleti-sor 1. sz. alatt, a Salétromos kaszárnya mellett lévő körülvésett 1 hold telek, amelyen 60 méter hosszú, 10 méter széles, nagy kemény fideszkából épített paja van. Értekezni a Debreceni Gazdák Bankja r.t.-nél.

Újévi képeslapok

nagy választékban kaphatók

Hegedüs és Sándor

Irodalmi és Nyomdai R.-társaság papírkereskedésében

Piac-utca 34. szám.

Póposta mellett.

JÁNOSI ZOLTÁN

ABSOLON

című 5 felvonásos, bibliai tárgyú történeti tragédiája

Ára finom fehér papíron K 6—

finom velin papíron K 8—

kötve mindössze 4 koronával drágább

kiadóhivatalunkban kapható.